

Wróżba dla kawalera

Nie jest prawdą, że wróżby miłosne to wyłącznie domena kobiet. Kultura tradycyjna uzbroiła kawalerów szukających swojej drugiej połówki w pełen arsenał zabiegów magicznych, które mają wyjawiać, kogo los im przeznaczył. Czas przypomnieć kilka z nich.

Opiekunką, za pośrednictwem której zaświaty mogły uchylić rąbka tajemnicy przyszłości jest święta Katarzyna Aleksandryjska, która patronuje między innymi kawalerom. Jej święto przypada na 25 listopada.

Święta Katarzyna Aleksandryjska

W nocy z 24 na 25 listopada panowie przywiązywali szczególną uwagę do tego, co im się przyśni. Oto katarzynkowy sennik:

- biała kura - oznaczała ślub z panienką
- czarna kura - ślub z wdową
- kura z kurczętami - poślubienie wdowy z dziećmi
- sowa - oznaczała żonę mądrą, ale niewesołą
- siwy koń - dozgonny stan kawalerski.

Panowie, którym nie wystarczyła enigmatyczna symbolika domowego inwentarza (choć przecież nawet w starożytności doceniano wieszczce zdolności ptaków) mogli sięgnąć po bardziej odważne środki. Należało uciec się do dość niechlubnej kradzieży - łupem paść miała intymna odzież damska. Zdobycz należało ukryć pod swoją poduszką lub prześcieradłem, a w nocy miała się przyśnić przyszła narzeczona w swojej ludzkiej postaci. Ten sam efekt dawało wytarcie twarzy przed snem częścią damskiej garderoby - spódnicą, koszulą.

Równie ważne co stan (cywilny) i wygląd bogdanki było jej imię. W tej kwestii panowie korzystali z podobnego sposobu jak dziewczęta podczas wróżb andrzejowych. Pod poduszkę wkładali karteczki

z imionami żeńskimi po czym losowali to jedno najważniejsze imię. Stąd katarzynkowe przysłowie „W noc świętej Katarzyny pod poduszką są dziewczyny”.

Poznawszy te szczegóły dotyczące przyszłej panny młodej można jeszcze było dowiedzieć się „czy to już”. Należało w tym celu w dniu świętej Katarzyny ściąć gałązkę wiśni i wstawić do wody. Jeśli gałązka zakwitła w okresie Bożego Narodzenia, oznaczało to ślub w najbliższym czasie i szczęśliwe małżeństwo.

Dzień świętej Katarzyny otwiera czas adwentu. Dlatego związane z tym dniem przysłowia mówią:

*Święta Katarzyna, skrzypki pogubiła,
święty Andrzej znalazł,
schował skrzypki zaraz.*

*Święta Katarzyna, adwent zaczyna,
święty Jędrzej jeszcze mędrzej.*

*Święta Katarzyna adwent zawiązuje,
A święty Andrzej jej poprawuje.*

Katarzynki odeszły już do lamusa, a współcześni Panowie, nie tak ciekawscy jak ich rówieśnicy sprzed stu lat, wolą sami przekonać się co im los przyniesie. Przetrwiała jednak, (na szczęście!) jedna słodka pamiątka katarzynkowych zwyczajów. Na ten dzień pieczono specjalne przysmaki - pierniczki *katarzynki*, które do dzisiaj cieszą nas swoim smakiem, już nie tylko w święto patronki kawalerów. Amatorzy domowych wypieków mogą sami przygotować te tradycyjne smakołyki:

*Katarzynki**

Składniki:

- ✓ 750 g płynnego miodu
- ✓ ½ kg mąki żytniej
- ✓ pół szklanki przegotowanej wody
- ✓ 2 jajka
- ✓ łyżeczka zmielonych nasion anyżku
- ✓ sok i otarta skórka 1 pomarańczy
- ✓ pół łyżeczki mielonych goździków i kardamonu
- ✓ 25 g (kieliszek) spirytusu
- ✓ surowe żółtko
- ✓ łyżeczka sody oczyszczonej
- ✓ 3-4 łyżki drobno posiekanych orzechów

Miód należy zagotować z wodą, anyżkiem, kardamonem i goździkami, sokiem i skórką z pomarańczy. Do miski przesiewamy ogrzaną mąkę, zalewamy wrzącym miodem i ucieramy na gładko drewnianą łyżką. Do ochłodzonego, dobrze wyrobionego ciasta dodajemy 2 jajka, jedno po drugim cały czas ugniatając i odstawiamy do wystygnięcia. Mieszamy dokładnie sodę ze spirytusem i surowym żółtkiem, dodajemy do zimnego ciasta i bardzo dokładnie wyrabiamy. Pod koniec dodajemy orzechy. Dobrze wyrobione ciasto powinno być gładkie i lśniące.

Gotowe ciasto rozwałkowujemy, wycinamy kształty i układamy na posmarowanej maśłem blasze. Pieczemy ok. 40-45 min w temperaturze 200°C. Na koniec zdobimy polewą czekoladową albo lukrem.

* Przepis pochodzi z książki H. Szymanderskiej „Polskie tradycje świąteczne”, Warszawa 2011

- Julia Włodarczyk

Źródła:

B. Ogrodowska, „Zwyczaj, obrzędy i tradycje w Polsce”, Warszawa 2001

B. Ogrodowska „Polskie obrzędy i zwyczaje”, Warszawa 2009

H. Szymanderska „Polskie tradycje świąteczne”, Warszawa 2011